

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

Γιώργης Βενετούλιας

παραμύθια
της
Κύθνου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μ. Γ. Μερακλή

Ἐν πλῶ

ISBN: 960-88738-0-0

Α΄ έκδοση 1995

Β΄ έκδοση 2001

Γ΄ έκδοση 2005

Δ΄ έκδοση 2011

© Εκδόσεις Έν πλω & Γιώργης Βενετούλιας

Παράσταση εξωφύλλου: Α. Κοζαδινός & Άρτεμις

Κοσμήματα: Μαντώ Κοκκιασμένου-Καλλιβρούση

Σελιδοποίηση - Εκτύπωση: «ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε.»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Έν πλω

Κολοκοτρώνη 49, 105 60 Αθήνα

Τηλ. 210 32 26 343 - Fax: 210 32 21 238

Στη μνήμη της γιαγιάς μου
KATEPNIΩΣ MARTINOY

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	11
Εισαγωγή	17
1. Η πέρδικα και η κουκουβάγια	23
2. Η αράχνη, η χελώνα, ο σκατζόχοιρος και η μέλισσα	25
3. Η μυταρού	28
4. Ο Δεκατρής	38
5. Ο Κωλοφύρης	49
6. Ο κάβουρας	55
7. Η Πούλια και ο Αυγερινός	62
8. Οι δώδεκα μήνες	69
9. Ο Γιάννης ο Πεντακλημάς	75
10. Η ταμπακέρα	81
11. Η Σταχτοπεταρίδα	91
12. Το σακουλάκι και το μαγκουράκι	98
13. Το βουδοδέντρι	102
14. Ο Σταχτοπούτης	114
15. Τα πέντε αδέρφια	126
16. Το λαφάκι	132
17. Η τσομπανοπούλα	139
18. Η Ροδίτσα	146
19. Η κόρη της κυρα-Θάλασσας	154
20. Της μοίρας τα γραμμένα	161
21. Τα γραμμένα άγραφα δε γίνονται	164
22. Ο Χριστός και τα τρία αδέρφια	166

23. Ο Χριστός και το αντρόγυνο	171
24. Η κακιά πεθερά	174
25. Νύφη και πεθερά	178
26. Η δούλα	180
27. Το σκλαβάκι	185
28. Η κόρη του Απολλώνιου και της Αρχιστράτας	192
29. Ο Ήλιος, το Φεργάρι και η Πούλια	197
30. Το αραπάκι	202
31. Το αλάτι	209
32. Οι σαράντα Γιάννηδες	212
33. Η Σελινοπουλημένη	218
34. Ο αγκυλομύτης	227
35. Η φαρού	232
36. Η πιστή	238
37. Η άπιστη	241
38. Ο σπανός και ο δράκος	244
39. Η ψευδή	249
40. Η γυναίκα της υπομονής	252
41. Το γουρουνάκι	253
42. Του τεμπέλη το παξιμάδι	256
43. Η τεμπέλα	258
44. Οι συννυράδες	261
45. Ο παπάς και οι μυλωνάδες	265
46. Ο Τζίτζικας	272
47. Ούλοι κολλήσανε	277
48. Το κουντουνάκι	279
Αφηγητές	283
Γλωσσάρι	287

Πρόλογος

Μια πολύ αξιόλογη συλλογή παραμυθιών είναι αυτή που έχει στα χέρια του ο αναγνώστης και την κατάρτισε, αντλώντας απ' την ίδια τη στοματική λαϊκή παράδοση, ο νέος φιλόλογος και φίλος του λαϊκού μας παραμυθιού κ. Γιώργης Βενετούλιας.

Η συλλογή περιλαμβάνει όλα σχεδόν τα διηγηματικά είδη: μύθο, μαγικό παραμύθι, νουβέλα, ευτράπελη διήγηση, ακόμα και κλιμακωτό παραμύθι («Το κουδουνάκι»).

Αλλά το περιλαμβανόμενο υλικό παρουσιάζει ενδιαφέρον και από την πλευρά της επεξεργασίας του, απ' την πλευρά των αφηγητών: υπάρχουν ιστορίες με υψηλό βαθμό αυτοσχεδιασμού («Ο αγκυλομύτης», «Η πιστή»), ή με νέους και πάντως όχι συνήθεις συνδυασμούς μοτίβων («Της μοίρας τα γραμμένα», «Το σκλαβάκι», «Το βουδοέντρι», «Η Ροδίτσα», «Η Σελινοπουλημένη»).

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

Πάντως όλα συμβαίνουν μέσα στο πλαίσιο της παράδοσης. Συναντάμε τον υπερβατικό κόσμο της μαγικής διήγησης και το ζεστό κόσμο της λαϊκής ευτραπελίας, μέσα στην οποία συνείρονται, κατά βάθος άκακα, και τα ιερά ή έστω τα καταρχήν σεβαστά πράγματα και πρόσωπα, όπως είναι ο παπάς του χωριού. Αξίζει να γίνει κάποια μονογραφία για τη θέση του παπά στη μικροκοινωνία του, όπως περνάει στο λαϊκό παραμύθι, για την ακρίβεια στη ρεαλιστική ευτράπελη διήγηση και το λαϊκό ανέκδοτο. Του επιφυλάσσεται, γενικά, χιουμοριστική (μάλιστα συχνά δηκτική) μεταχείριση, ο παπάς μεταβάλλεται συχνά σε πηγή ευθυμίας. Συναντάμε το θέμα αυτό και εδώ.

Η ιστορία για τον παπά και τους μωλωνάδες ανήκει (σύμφωνα με την κατάταξη Aarne-Thompson) στον τύπο αρ. 1539. Αλλά, ενώ κανονικά ο παπάς είναι στην αρχή ο ίδιος δύμα απάτης, στην οποία πλέον αντιδρά και αυτός με απάτη, στην παραλλαγή της Κύθνου είναι ο παπάς που «άρχει χειρών αδίκων»!

Και βέβαια διάχυτη είναι η ποίηση στη συλλογή. Δίνω ένα, δυο παραδείγματα. Η όμορφη κόρη της μάγισσας στο παραμύθι «Η μυταρού», για να προστατεύσει από την άγρια και ανθρωποφαγική μάνα της και τα όμοια αδέρφια της το παλικάρι (που θα γίνει τελικά ο άντρας της), του λέει: «Ήστάσου να σου δώσω ένα φρούσκο, να σε κάμω χτένα και να σε βάλω στα μαλλιά μου». Τον έκα-

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

με χτένα, την έβαλε στην κεφαλή της». Αυτό είναι εγγύτητα στο θέμα της «Μάγιας» του Ελύτη (που έχει περάσει και στα σχολικά νεοελληνικά κείμενα), όπου ο ποιητής ζητάει από την πούλια να του δώσει την πιο μικρή (από τις εφτά) θυγατέρες της:

-Δώσε μου και την πιο μικρή
τη Μάγια την αστραφτερή.

-Πάρ' τη λοιπόν κι έχε στο νου
πως θα 'σαι ο άντρας τ' ουρανού.

-Είπε. Και πριν βγάλω μιλιά
μου την καρφώνει στα μαλλιά.

Και τα δυο θέματα πρέπει να αναχθούν στην εκτεταμένη μαγεία των μαλλιών, της κόμης, η οποία, βέβαια, στο ποιητικό εργαστήριο όχι μόνο του Ελύτη (και όποιου άλλου ομοτέχνου του), αλλά και του νεότερου λαϊκού παραμυθιού μετουσιώθηκε σε μαγεία καλλιτεχνική. Έτσι, θα έλεγα, συνδυάζοντας πλέον πολλά, -όπως συνδυάζονται κιόλας στην ποίηση και το παραμύθι,- πως τα μαλλιά της παραμυθιακής ηρωίδας είναι ένα ερωτικό καταφύγιο του νέου, όπως και τα μαλλιά του ποιητή είναι ερωτικό καταφύγιο της αγαπημένης του. Για να συντείνω στην ποιητική υποβολή μεταφέρω μόνο μια μικρή φράση από το

Golden Bough του Frazer*: «Αν το κεφάλι το δεωρήσαν τόσο ιερό, ώστε να μην μπορεί κανείς να το αγγίξει χωρίς να διαπράττει μια σοβαρή προσβολή, είναι φανερό πως το κόψιμο των μαλλιών πρέπει να είναι μια πράξη εξαιρετικά λεπτή και εξαιρετικά δύσκολη». Έτσι ολόκληρες τελετουργίες συνόδευαν το κόψιμο των μαλλιών και ο Frazer πάλι συγκέντρωσε εντυπωσιακό υλικό για τη μαγική δύναμη και τη γοητεία τους.

Μνημονεύω και την όμορφη παραλλαγή του τύπου AT 898 («Η κόρη της κυρα-Θάλασσας»). Έχω κάπου αλλού γράψει μια σελίδα για τον παραμυδιακόν αυτό τύπο, καταλήγοντας στην παρατήρηση, πως «ο αναγνώστης του παραμυδιού δε θα δυσκολευτεί να το συσχετίσει, από την άποψη του νοήματος των μοτίβων, με το γνωστό μύθο για το είδωλο της Ελένης, που αιματοκύλισε λαούς* και εδώ μια απατηλή καλλονή και ύπαρξη (ώσπου να συμβεί το παραμυδιακό θαύμα της ζωοποίησής της) δεμελιώνει την ευτυχία ενός άντρα, του πατέρα, και αποχτά από αυτό το παραμικρό γεγονός το δικαίωμα και τη δικαίωση της αληθινής ύπαρξής της* από τη στιγμή που πίστεψε στην ψεύ-

* Το πολύτομο και πολύτιμο αυτό έργο του Άγγλου εθνολόγου, λαογράφου και ελληνιστή φιλολόγου, που αντιστέκεται δυνατά όχι μόνο στο χρόνο (πρωτοεκδόθηκε το 1890), αλλά και στις όχι λίγες και κατά κανόνα αλαζονικές και αυτάρεσκες κριτικές που δέχθηκε, μεταφράστηκε πρόσφατα (στη συνοπτική του μορφή) και στη γλώσσα μας από τη Μπονίτα Μπικάκη (και επεξεργασία-φιλολογική επιμέλεια Παναγιώτη Καρμάτζου), Ο χρυσός κλώνος, τόμοι 1-4, Εκδόσεις Εκάτη, Αθήνα 1990-1994.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

τική κόρη του ο πατέρας, όπως και ο γιος του βασιλιά πίστεψε στην ομορφιά της ήδη από την πρώτη φάση και μαζί όλος ο κόσμος, μπορούσε κι αυτή να υπάρχει ζωντανά. Έτσι το παραμυδιακό ψέμα εντάσσεται τελικά σ' ένα άλλο, λειτουργικό και ιστορικό θαύμα,- το θαύμα της πίστης. Η κόρη από τσουκνίδα και μπαμπάκι δε ζει λιγότερο από όσο έζησαν τα ξόανα των πρωτόγονων και μη θρησκειών. Εξάλλου με την αισιόδοξη κατάληξή του το παραμύδι αντιπαραθέτει την έμφυτη αισιοδοξία του στην απαισιοδοξία του λόγιου μύθου, που συγκίνησε τον Ευριπίδη ή το Σεφέρη». Το παραμύδι, του οποίου μνημόνευα την υπόθεση, είναι τουρκικό· τώρα θα χρησιμοποιούσα την όμορφη παραλλαγή της Κύθνου, όπου τη μεγάλη «γκούσα» για την ατεκνία δεν την έχει ο πατέρας, όπως στο τουρκικό (ο οποίος σε μια στιγμή σκέπτεται και να χωρίσει τη γυναίκα του), αλλά η μητέρα. Υπάρχουν κι άλλες διαφορές ανάμεσα στα δυο παραμύδια (και κατεξοχήν λείπει από το τουρκικό το θέμα της κυράς της θάλασσας, τα πράγματα οικονομούνται σχεδόν μηχανικά*, η συγκριτική εξέταση των οποίων αναδεικνύει την όμορφη διαπλοκή μύθου και ζωής στην παραλλαγή μας.

Κλείνω με το θέμα της λειτουργίας του φιλήματος, γνωστής στο παραμύδι, σε μιαν ωστόσο άγνωστη από αλλού (σε

* Βλ. Μ. Γ. Μερκελίδης, Λαογραφικά Ζητήματα, Εκδόσεις Χ. Μπούρα, Αθήνα 1989, σ. 47-50.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

μένα τουλάχιστον) παραλλαγή του (τη συναντάμε στο παραμύθι «Το σκλαβάκι»). Ο άγιος Νικόλαος συνιστά στο φτωχό παιδί που υπηρετεί τη βασιλοπούλα να την πλησιάσει ερωτικά. «Το πρωί που η βασιλοπούλα σε χτενίζει, να την φιλήσεις στο μάουλό”. Ντρεπούντανε όμως το παιδί, δεν την φιλήσε και την άλλη μέρα που του ξαναπαντά ο γέρος του λέει: Να κάμεις αυτό που σου ’πα! Από τα πολλά, το επόμενο πρωί, κειδά που το χτενίζει το σκλαβάκι η βασιλοπούλα, γυρίζει κείνο και της δώνει ένα φιλί: άστραψε το μάουλό της κι από άσκημη που ήταν, γίνηκε όμορφη...»

Μ. Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ

Ομότιμος Καθηγητής Λαογραφίας

Εισαγωγή

Τα παραμύδια τούτης της συλλογής συνέλεξα στη Κύθνο (Θερμιά) την άνοιξη και το καλοκαίρι του 1994. Όταν ξεκίνησα την καταγραφή των παραμυθιών, ήμουν απερίγραπτα απαισιόδοξος για το αποτέλεσμα του εγχειρήματος. Τα μόνα παραμύδια που μέχρι τότε είχα γνωστά ήταν εκείνα της γιαγιάς μου και δυο τρία ακόμη που τυχαία συνέβη ν' ακούσω λίγα χρόνια πριν απο δυο γριούλες συμπατριώτισσες.

Ευτυχώς που το αποτέλεσμα της προσπάδειας διέψευσε τους αρχικούς μου ενδοιασμούς, αφού σε μια εποχή που σχεδόν τίποτε δεν έχει μείνει όρθιο, σώθηκαν από τη λησμονιά σαρανταοχτώ παραμύδια και συγγενικά προς το παραμύδι είδη (μύθοι ζώων, ευτράπελες διηγήσεις).

Ομολογώ πως, αν η καταγραφή των παραμυθιών κα-

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

δυστερούσε χρονικά, το αποτέλεσμα θα ήταν αποκαρδιωτικό, αφού οι περισσότερες από τις αφηγήτριές μου έφυγαν από τη ζωή, ενώ κάποιες έχουν ξεχασμένα ορισμένα από τα παραμύθια που με μεγάλη προθυμία μου είχαν αφηγηθεί.

Κακά τα ψέματα, το λαϊκό παραμύθι δε λέγεται πια, δεν ακούγεται, γι' αυτό και ξεχνιέται...

Αν και μέχρι τώρα δεν υπήρξε άλλη δημοσιευμένη καταγραφή παραμυθιών του νησιού, ωστόσο κάποιες σύντομες αναφορές για το περιεχόμενό τους υπάρχουν, ήδη από το δέκατο ένατο αιώνα, στο βιβλίο του Αντ. Βάλληνδα «Κυθνιακά»¹. Εκεί μνημονεύεται και η ύπαρξη του παραμυθιού της «Σταχτοπεταρίδας»², της κυθνιώτικης παραλλαγής της «Σταχτοπούτας», που περιλαμβάνεται σε τούτη τη συλλογή. Ακόμη αναφέρεται και το περιεχόμενο των ευτράπελων διηγήσεων, που είναι πλήρεις «κωμικής ευτραπείας και σατυρισμού, ων ήρωες δυστυχώς είναι ο παπάς, η παπαδιά και ο δεσπότης, ως αντιπρόσωποι της αμαθείας και αναιδείας και πλεονεξίας»³.

1. Αντ. Βάλληνδα, *Κυθνιακά*, Ερμούπολις, 1882, σελ. 133-134.

2. ό.π., σελ. 133.

3. ό.π., σελ. 133-134. Για το σχετικό θέμα βλ. Μ. Γ. Μερακλή, *Ευτράπελες διηγήσεις, το κοινωνικό τους περιεχόμενο*, Αθήνα 1980.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όχι μόνο τα ατοπήματα του κλήρου, αλλά και άλλες κοινωνικές αποκλίσεις, όπως η συζυγική απιστία, καθώς και διάφορες φυσικές αδυναμίες, όπως η ανθρωπίνη κουταμάρα κ.ά., διακωμωδούνται στις ευτράπελες διηγήσεις⁴.

Ενδιαφέρον ιδιαίτερο παρουσιάζει το τοποχρονικό, καθώς και το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε και ήκμασε το λαϊκό παραμύθι, πού ήταν κατά το παρελθόν αγαπητό μέσο διασκέδασης, κυρίως τις νύχτες του χειμώνα, αλλά και στην ανάπαυλα της κοπιαστικής αγροτικής, ή άλλης, εργασίας.

Σχετικά με το χώρο και το χρόνο που λεγόταν το παραμύθι στην Κύδνο, ζήτησα από τους αφηγητές μου να μου δώσουν πληροφορίες.

«Εμείς», αναφέρει η αγρότισσα κ. Μαρία Φιλίππα (Πατεστάκαινα), «λέαμε τα παραμύθια στα κελιά (αγροτικές κατοικίες). Θερίζαμε ή αλωνίζαμε ούλη τη μέρα, απ' την αυγή μέχρι το σούρουπο. Το βράδυ που στρεφούμαστε στο κελί, καθούμαστε στον αυλόγυρο, ερχούντανε και γειτόνοι απ' τ' άλλα κελιά και λέαμε παραμύθια. Και το χειμώνα λέαμε παραμύθια, γύρω απ' το μαγκάλι. Άλλη γυναίκα έκαμε ρόκα, άλλη έπλεκε, άλλη κουνούσε το παιδί...»

Η γιαγιά μου, Κατερινιώ Μαρτίνου, κόρη μυλωνά και

4. Μ. Γ. Μερακλή, ό.π.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

μυλωνού η ίδια στη νιότη της, μας πληροφορεί πως παραμύθια λέγονταν και στον τόπο εργασίας της, στον ανεμόμυλο: «Όταν φύσαε ο αγέρας, αλέθαμε μέχρι τη νύχτα, κι όταν θενά μπιτίσουμε τ' αλέσματα, μαζενούμαστε στο κηπάρι του μύλου, ριβάρανε και συντρόφισσες απ' τα γύρω κελιά και κάθε βράδυ πολεμούσε να παραβγεί η μια στην άλλη, ποια δηλαδή θενά πει το πιο ωραίο παραμύδι».

Ο ψαράς Δημήτρης Χρ. Ηλιού, ανέφερε τα εξής: «Οι ψαράδες λέανε τα δικά τωνε παραμύθια. Όχι τώρα, παλιότερα, όταν τα καϊκία δεν ήτανε με μηχανές, αλλά ταξίδευαν με πανιά. Τότε, άμα κάποιο καϊκι έβγαινε στο πέλαος και τύχαινε κάνα μπουρίνι, ήτανε δύσκολο να γυρίσει πίσω στο λιμάνι. Άραζε, το λοιπόν, σε καμιά ήσυχη αμμουδιά, κι οι ψαράδες, για να περάσουν τη νύχτα, έλεαν παλιές ιστορίες και παραμύθια, κι έτσι σκοτώνανε την ώρα των».

Πριν από την έναρξη της αφήγησης προτασσόταν συνήθως το στερεότυπο προοίμιο του παραμυθιού. Το πιο συνηθισμένο ήταν το ακόλουθο:

«Κόκκινη κλωστή βαμμένη,
στην ανέμη τυλιγμένη,
δώσ' της κλότσο να γυρίσει,
παραμύδι ν' αρχινήσει»,

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

και συνέχιζαν: «Αρχή του παραμυδιού, καλησπέρα σας...»

Άλλοτε, πάλι, με το προοίμιο προσπαδούσαν να δώσουν ένα τόνο εύθυμο:

«Μια φορά κι έναν καιρό,
μπήκ' η γάτα στο χορό
και δε χόρεψε καλά
και της κόψαν την οργιά».

Το τέλος του παραμυδιού συνόδευε το καταληκτικό μοτίβο, που προσγείωνε το ακροατήριο από το φανταστικό παραμυθιακό κόσμο στην πραγματικότητα:

«Ψέματα κι αλήθεια,
τσαδά είν' τα παραμύδια!»

Ή το ακόλουθο:

«Μήτε γω ήμουν εκεί,
μήτε σεις να το πιστέψετε!»

Ή το ομοιοκατάληκτο και πολύ συνηθισμένο στην Κύθνο:

«Μήτε γω ήμουν εκεί,
μήτ' ο γιος του Τσελεπή,
ούτ' ο γιος του Τσιρλακώνα
με την πράσινη λεμόνα».

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

Ευχαριστώ και πάλι από τη θέση τούτη τον ομότιμο καθηγητή Λαογραφίας κ. Μ. Γ. Μερακλή, που με προθυμία επέβλεψε και προλόγισε τη συλλογή μου.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στους πληροφορητές μου, στις συμπατριώτισσες και τους συμπατριώτες από τη Δρυοπίδα της Κύθνου, που μ' ευχαρίστηση είπαν τα παραμύθια του νησιού μας. Χωρίς εκείνους τίποτε δε θα γινόταν. Έκρινα γι' αυτό σκόπιμη τη μνημόνευση των ονομάτων τους τόσο σε κάθε παραμύθι όσο και σε ξεχωριστό κατάλογο που περιλαμβάνει και φωτογραφίες τους.

Θεώρησα επίσης αρμόζουσα την απόδοση των παραμυθιών στο τοπικό γλωσσικό ιδίωμα. Για την παράκαμψη δυσκολιών που τυχόν προκύψουν κατά την ανάγνωση, πιστεύω πως το γλωσσάρι που συνοδεύει τη συλλογή θα φανεί χρήσιμο.

ΓΙΩΡΓΗΣ ΒΕΝΕΤΟΥΛΙΑΣ

1. Η πέρδικα και η κουκουβάγια*

Mια φορά βγάλαν απόφραση τα πουλιά ν' ανοίξουνε σκολειό, για να μαθαίνουν τα παιδιά τωνε γράμματα. Ένα πρωί, το λοιπόν, π' ούλ' οι μαθητές ήτανε στο σκολειό, η κουκουβάγια έβαλε λίγο φαί μέσα σ' ένα καλαδάκι και κίνησε να ταΐσει το παιδί της.

Εκεί που πήαινε, τη συνοπάντηξε η πέρδικα.

«Για πού το 'βαλες, κουκουβάγια;»

«Πααίνω στο σκολειό, να δώσω λίγο φαγάκι του παιδιού μου».

«Μια και πας, στάσου να πάρεις κι από μένα λίγο ψωμάκι, να φάει και το δικό μου το παιδί».

«Μα, δεν το γνωρίζω το δικό σου. Πώς να τό βρω;»

«Α, είναι πολύ εύκολο να τό βρεις: θα το καταλάβεις αμέσως, γιατί 'ναι το πιο όμορφο απ' ούλα τα πουλάκια».

Παίρνει η κουκουβάγια το φαί, πααίνει στο σκολειό, ξα-

* Κατερινώ Μαρτίνου (Γαλίφου), (1910-2003)

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

νοίει από δω, ξανοίει από κει, μα της φαινόταν απ' ούλα τα παιδιά πιο όμορφο το δικό της, γι' αυτό κι έφερε πίσω το φαί της πέρδικας.

Στο δρόμο που στρεφούντανε, της 'πάντηξε ξανά η πέρδικα. «Ίντα 'καμες, κουκουβάγια; Το τάισες το παιδάκι μου;»

«Μου 'πες να δώσω το φαί στο πιο ωραίο παιδί. Ε, επειδή, το πιο όμορφο είναι το δικό μου, πάρε πίσω το ψωμί σου».

